

Partidul Comunist Român – organizator și conducător al luptei poporului român împotriva fascismului și a războiului

GAVRILĂ SARAFOLEAN

O importantă componentă a activității Partidului Comunist Român în anii ilegalității a reprezentat-o lupta împotriva fascismului și a războiului, pentru apărarea independenței și suveranității țării. În condițiile activizării pe plan european a statelor fasciste și revizioniste, în special după instaurarea dictaturii hitleriste în Germania, la 30 ianuarie 1933, Partidul Comunist Român s-a pronunțat cu consecvență pentru apărarea și consolidarea păcii, împotriva tendințelor de încordare a relațiilor între state, pentru statornicirea unui climat de încredere și colaborare în raporturile internaționale.

Poziția înaintată adoptată de Partidul Comunist Român în problemele fascismului și ale războiului a fost concretizată în condamnarea actelor de agresiune ale Germaniei naziste și Italiei fasciste, în combaterea ascensiunii pe plan intern a fascismului, în dezvăluirea pericolului care plana asupra României, în sprijinirea acțiunilor menite să ducă la apărarea păcii. În acest sens, în rezoluția adoptată de C.C. al P.C.R. la sfârșitul lunii februarie 1935, subliniindu-se pericolul ce-l reprezenta fascismul pentru menținerea păcii, se atrăgea atenția că „*Lupta contra fascismului trebuie îmbinată cu lupta contra războiului, sub lozinca «fascismul înseamnă război»*”¹.

Plenara C.C. al P.C.R. din iulie 1936, constatînd pericolul ce-l reprezenta fascismul pentru omenire, a apreciat că, datorită bogățiilor ce le poseda, poziției sale strategice în această parte a Europei, România reprezenta un obiect de reîmpărțire imperialistă, că triumful hitlerismu-

lui ar duce la „*dezmembrarea României... la înrobirea străină a poporului român, la acașararea tuturor bogățiilor țării de către imperialismul german*”². Iar într-o scrisoare a C.C. al P.C.R. adresată delegației permanente a Partidului Național-Țărănesc, în ianuarie 1936, pentru realizarea Frontului Popular Antifascist, demascîndu-se intensificarea acțiunilor fasciste pe plan european și activizarea organizațiilor fasciste pe plan intern, se sublinia: „*Independența poporului român este amenințată de statele din blocul fascist central-european, zis bloc revizionist, format sub hegemonia imperialismului german care se înarmează în goană nemaivăzută pentru cucerirea, în primul rînd, a orientului european*”³.

Prin poziția adoptată, prin întreaga sa activitate, partidul comunist s-a situat în fruntea luptei antifasciste a poporului român, militînd activ pentru unirea tuturor forțelor democratice și politice ale țării în lupta de apărare a independenței și integrității teritoriale a țării. Un rol important în orientarea activității Partidului Comunist Român în acei ani l-au avut hotărârile Plenarei C.C. al P.C.R. din aprilie 1934, Rezoluția C.C. al P.C.R. din februarie 1935, și, în mod deosebit, documentele Plenarei a V-a lărgite a C.C. al P.C.R. din iulie 1936, care reflectă strădaniile comuniștilor români de a elabora o linie tactică elastică, corespunzătoare cerințelor luptei revoluționare, obiectivelor politice majore ale poporului român în etapa istorică respectivă. Condițiile social-politice ale evoluției României în perioada de după 1933 impuneau în mod imperios necesitatea închegării fron-

tului unic muncitoresc, ca bază a concentrării forțelor democratice într-un Front Popular Antifascist. În acest scop P.C.R. a inițiat sistematic tratative cu Partidul Social-Democrat și cu Partidul Socialist-Unitar și a adresat acestora propuneri de colaborare privind organizarea de acțiuni pentru apărarea drepturilor și libertăților democratice, asigurarea unor condiții mai bune de viață și de muncă pentru toate categoriile sociale — muncitori, țărani, funcționari etc., împotriva fascismului și a războiului, pentru apărarea independenței și suveranității naționale. Referindu-se la semnificația reali-

P.C.R., P.S.D. și P.S.U., iar nenumărate acțiuni ale clasei muncitoare s-au desfășurat sub semnul unității de acțiune, constituindu-se în momente semnificative pentru procesul de apropiere și conc lucrare dintre organizațiile muncitorești, totuși, datorită condițiilor diferite în care activau și a greutăților din propriile rînduri ale mișcării muncitorești, frontul unic la nivelul întregii țări n-a putut fi realizat în acei ani.

Analizînd pe larg activitatea partidului comunist, situația politică internă și internațională, poziția P.C.R. față de celelalte partide și grupări politice, starea

Participanți la semnarea acordului de front popular de la Tebea, 6 decembrie 1935

zării frontului unic și la obiectivele luptei sale, într-o scrisoare, din 3 iulie 1936, a C.C. al P.C.R. adresată Comitetului Executiv al P.S.D. și Confederației Generale a Muncii, se arăta că „numai prin unirea forțelor clasei muncitoare se pot concentra în jurul acesteia toate celelalte forțe populare pentru respingerea ofensivei fasciste”⁴.

Ideea frontului unic a găsit un ecou favorabil și în dezbaterile și documentele congreselor regionale ale P.S.D. din 1934, ale Congresului Confederației Generale a Muncii din octombrie 1934, ale Congresului P.S.D. din 1936.

Dar, deși s-au încheiat numeroase acorduri între organizațiile locale ale

de spirit antifascistă a mării majorități a poporului român, documentele amintite mai sus au apreciat că în România sînt create condițiile pentru unirea în luptă împotriva fascismului și a războiului a unor largi categorii sociale și forțe politice. În acest sens Plenara din iulie 1936 constata că „Antifascismul maselor populare s-a manifestat în adunările țărănești ale Partidului Național-Țărănesc, în acțiunile Frontului Plugarilor și ale Uniunii muncitorilor și țăranilor maghiari (Madosz), în activitatea Blocului pentru apărarea libertăților democratice, în mișcarea meseriașilor, în acțiunea în jurul d-lui Dobrescu, în mișcarea pentru apărarea deținuților politici și pentru amnistie

generală politică, în înfrângerea electorală a fasciștilor la Mehedintzi, Hunedoara și în alegerile comunale, în atitudinea antifascistă a unei bune părți a presei burgheze, în manifestări antifasciste la procesele comunistilor și antifasciștilor, în mișcarea avocaților democrați, în mișcarea Frontului Studențesc democratic ș.a.m.d." ⁵.

Lansată în Rezoluția C.C. al P.C.R. din februarie 1935, ideea Frontului Popular Antifascist a fost aprofundată în rezoluțiile Plenarei din iulie 1936, în alte documente din acei ani.

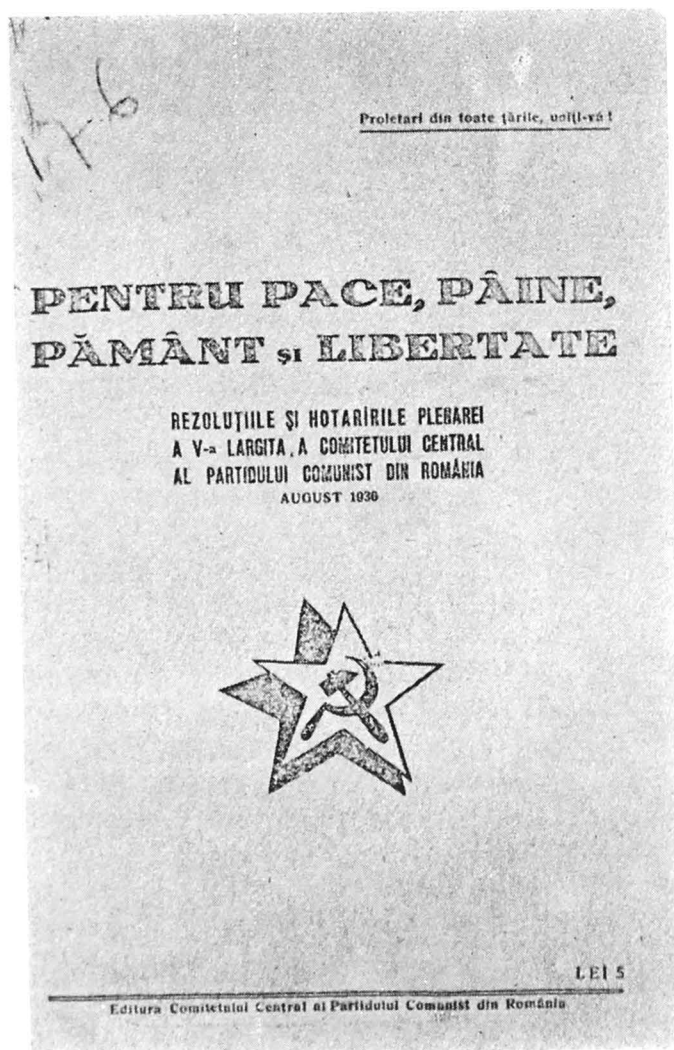
În cadrul lucrărilor plenarei din iulie 1936, P.C.R. s-a pronunțat în favoarea

primele rînduri ale luptei țărilor pentru respingerea agresiunii fasciste" ⁶.

Pentru salvarea țării de pericolul fascismului și al războiului, plenara a arătat, încă o dată, necesitatea realizării Frontului Popular Antifascist, în care, alături de clasa muncitoare, să intre toate categoriile sociale, toate partidele și organizațiile de masă potrivnice ascensiunii spre putere a fascismului în România. În acest scop plenara a elaborat o platformă de luptă a Frontului Antifascist, conținând principalele obiective de ordin politic, economic și social pe baza cărora să se desfășoare acțiuni comune de luptă. Desigur că principalul loc în această platformă îl dețineau obiectivele luptei împotriva fascismului intern și extern, pentru desființarea și interzicerea tuturor organizațiilor fasciste, pentru apărarea drepturilor și libertăților democratice, pentru o politică consecventă de pace, alături de Uniunea Sovietică, Franța, țările Micii Antante și Înțelegerii Balcanice, împotriva pregătirilor de război din partea Germaniei hitleriste, împotriva cenzurii și a stării de asediu, pentru satisfacerea revendicărilor economice și altele.

Pentru a veni în sprijinul ralierei pe o platformă comună a forțelor democratice, P.C.R. a creat, îndrumat și influențat în anii 1933—1938 numeroase organizații de masă, asociații, ligi, comitete ce acționau pentru obținerea celor mai diferite revendicări. Dintre acestea, rezultate deosebite au obținut Comitetul Național Antifascist, Frontul Plugarilor, Liga Muncii, Madosz-ul, Blocul Democratic, Frontul Studențesc Democrat, Comitetele cetățenești, Comitetul român al Reuniunii universale pentru pace etc. În rîndurile acestor organizații s-au grupat, alături de muncitori, reprezentanți din cele mai diferite categorii sociale: țărani, meseriași, intelectuali, funcționari, pensionari, mici negustori etc. Prin activitatea practică desfășurată, organizațiile democratice de masă au adus servicii importante mișcării antifasciste.

Partidul Comunist Român, mișcarea antifascistă au obținut o serie de succese în acțiunea de raliere pe o platformă comună a forțelor democratice din Româ-

adoptării unor măsuri pentru „organizarea capacității de apărare” a țării, relevînd, și cu acest prilej, că, în cazul în care România va fi atacată de Germania hitleristă și aliații săi, „comuniștii vor considera necesară apărarea fiecărei palme de pămînt a țării noastre”, vor „intra în

Aspect din timpul demonstrației antifasciste din București, 31 mai 1936

nia, interesate mai ales în salvarea țării de pericolul hitlerist. P.C.R. a făcut propuneri concrete conducerilor unor partide și grupări politice, în special Partidului Național-Țărănesc, pentru colaborarea în lupta împotriva fascismului și a războiului, propuneri urmate, într-o măsură tot mai largă, de rezultate practice. La 24 septembrie 1935, la Băcia, județul Hunedoara, se semnează un acord între Frontul Plugarilor și Madosz, iar la 26 noiembrie 1935, la București, un acord între Blocul Democratic și Partidul Socialist condus de C. Popovici. A urmat apoi, la 6 decembrie 1935, semnarea, la Țebea, județul Hunedoara, a acordului de front popular de către Blocul Democratic, Frontul Plugarilor, Partidul Socialist și Madosz.

Organizațiile semnatare ale acordului de la Țebea cărora li s-au alăturat organizațiile județene Mehedinți și Hunedoara ale P.S.D. și P.N.Ț., bucurându-se de sprijinul larg al populației, au repurtat victoria în alegerile parlamentare partiiale din județele respective, în februarie 1936, înfrângând candidații guvernului liberal și ai fasciștilor cuziști.

Masele populare, mobilizate și conduse de partidul comunist, au participat la numeroase și mari întruniri publice, mani-

festatii și demonstrații de stradă împotriva pericolului fascist, pentru apărarea drepturilor și libertăților democratice, a independenței și suveranității patriei. O expresie a acestei poziții patriotice și antifasciste a maselor o constituie manifestațiile din 1 și 31 mai 1936, mitingurile și întrunirile publice din noiembrie-decembrie 1936. În cadrul acestor manifestații antifasciste Partidul Comunist Român a reușit să stabilească contacte, directe sau prin intermediul organizațiilor sale de masă, cu numeroase grupări și partide politice, precum și cu o seamă de personalități politice ce se opuneau revizionismului hitlerist, militând pentru realizarea Frontului Popular Antifascist.

Lupta P.C.R., în fruntea clasei muncitoare și a unor largi forțe progresiste și patriotice, a stăvilit pentru un timp ascensiunea spre putere a organizațiilor fasciste și înrobirea țării Germaniei naziste. Dar anticomunismul și miopia politică vădite de principalii lideri ai partidelor politice burgheze au împiedicat realizarea unui larg front popular antifascist, ceea ce explică evoluția negativă a evenimentelor petrecute în țară la sfârșitul anului 1937 și începutul anului 1938, care au creat o situație prielnică reali-

zării planurilor dictatoriale ale cercurilor din jurul monarhiei. Astfel, la 10 februarie 1938, Carol al II-lea a instaurat dictatura regală, reprezentând cercurile burgheziei care se orientau, pe plan intern, spre restrângerea drepturilor și libertăților democratice, iar pe plan extern spre menținerea relațiilor cu Franța și Anglia.

Partidul Comunist Român a desfășurat o susținută activitate împotriva restrîngerii libertăților democratice, a militat pentru coalizarea tuturor forțelor antifasciste, aflîndu-se în fruntea acțiunilor de solidaritate ale poporului român cu popoarele Austriei și Cehoslovaciei cotoprite de Germania hitleristă în anii 1938—1939. Comuniștii au desfășurat puternice acțiuni pentru mobilizarea poporului la lupta cu arma în mînă, pentru apărarea independenței României, în eventualitatea unui război național de apărare împotriva agresorilor fasciști. În martie 1939, cînd Cehoslovacia a fost cotopită și armatele hitleriste se aflau la granițele României, partidul comunist a lansat un apel prin care poporul român era chemat să fie pregătit de luptă *„pentru apărarea țării împotriva cotopitorilor fasciști. Hitler vrea să ne răpească grîul, petrolul și teritoriul. El vrea să ne arunce în robie”*⁷, reînnoind, totodată, declarația potrivit căreia comuniștii vor lupta cu arma în mînă pentru apărarea suveranității și independenței țării. Iar plenara C.C. al P.C.R. din iunie 1939 preciza că sarcina poporului român constă în *„înfăptuirea grabnică a Frontului unic, a Frontului popular antifascist și a unui larg front al forțelor patriotice, care să lupte contra agresiunii fasciste, pentru stîrpirea agenturilor hitleriste”*⁸.

Un moment culminant al valului luptei populare conduse de partidul comunist în acea perioadă îl constituie marea demonstrație antifascistă din București de la 1 mai 1939, în organizarea căreia un rol de primă importanță l-a avut tînărul comunist Nicolae Ceaușescu. Cu acest prilej, peste 20 000 de muncitori, funcționari, intelectuali, meseriași, femei și tineri au manifestat sub lozincile: *„Vrem România liberă și independentă!”*, *„Jos fascismul!”*, *„Jos agresorul hitlerist!”* etc.⁹.

1939 764
Blocul pentru Apărarea Libertăților Democratice
Comitetul Central

PROPUNERE

adresată de

BLOCUL DEMOCRATIC

Partidului NAȚIONAL ȚĂRANESC

și

Partidului RADICAL ȚĂRANESC

pentru închegarea

Frontului Popular Anti-Fascist

Păine, Pace și Libertate

Blocul pentru apărarea libertăților democratice

— 1939 —

Manifestări asemănătoare au avut loc la Cluj, Iași și alte centre din țară.

Declanșarea celui de-al II-lea război mondial în septembrie 1939, prin atacarea Poloniei de către Germania hitleristă, a dus la creșterea pericolului agresiunii fasciste în România.

La 30 august 1940, Germania nazistă și Italia fascistă au impus României Dictatul de la Viena, prin care partea de nord a Transilvaniei, reprezentînd o suprafață de 42 243 km², cu o populație de circa 2 600 000 de locuitori, din care marea majoritate erau români, a fost smulsă din trupul țării și predată Ungariei horthyste. Partidul Comunist Român, numeroase cercuri politice, Madosz-ul și alte organizații democratice și patriotice, inclusiv grupuri ale armatei, s-au ridicat împotriva dictatului. La București, Cluj, Arad, Timișoara, Sibiu, Oradea, Brașov și alte localități, zeci de mii de oameni, aparținînd celor mai diferite clase și categorii sociale, au demonstrat zile în șir împotriva dictatului, pentru apărarea independenței și suveranității patriei, manifestîndu-și hotărîrea de a lupta pentru unitatea statului național român.

În aceste momente grele, însă, poporul român s-a găsit singur, fără nici un sprijin din afară, România fiind nevoită să accepte dictatul.

În condițiile ofensivei fascismului pe plan european, în septembrie 1940, vîrfurile cele mai reacționare interne, cu sprijinul direct al Germaniei naziste, au instaurat în România dictatura militaro-fascistă care, trădînd interesele națio-

program din 6 septembrie 1941, intitulată „*Lupta poporului român pentru libertate și independență națională*”, prin care P.C.R. a propus „*lupta comună a tuturor partidelor, grupărilor, persoanelor politice și tuturor patrioților români pentru realizarea FRONTULUI UNIC NAȚIONAL al poporului român contra ocupanților hitleriști și a slugilor lor trădătoare din țară*”¹⁰.

Aspect din timpul unei demonstrații antifasciste din București, 1936

nale, a lichidat ultimele libertăți democratice, a subordonat țara imperialismului fascist german, a împins România, la 22 iunie 1941, în războiul hitlerist împotriva Uniunii Sovietice. În apărarea intereselor vitale naționale și sociale ale țării s-a ridicat, de la început, cu hotărîre, Partidul Comunist Român. În documentele sale programatice din această perioadă — platformele din decembrie 1940 și ianuarie 1941, Circulara din 8 iulie 1941, Platforma-program din 6 septembrie 1941, Rezoluția C.C. al P.C.R. din ianuarie 1942 și altele — Partidul Comunist Român și-a expus poziția față de evenimentele interne și externe, a orientat mișcarea de rezistență a poporului român.

Principalul document programatic, care a definit obiectivele mișcării de rezistență din țara noastră, l-a constituit Platforma-

În interesul creării Frontului Unic Național, C.C. al P.C.R. a propus un program care prevedea răsturnarea dictaturii militaro-fasciste, recucerirea libertății și independenței naționale a României, încetarea războiului împotriva Uniunii Sovietice, lupta alături de toate popoarele iubitoare de libertate pentru zdrobirea fascismului, formarea unui guvern din reprezentanții tuturor forțelor patriotice, eliberarea părții de nord a Transilvaniei, restabilirea drepturilor și libertăților cetățenești și democratice etc.

Pe baza acestor obiective s-a trecut la organizarea mișcării de rezistență, care a îmbrăcat forme variate — de la exprimarea unor simple nemulțumiri pînă la lupta cu arma în mînă — și la care au participat muncitori, țărani și intelectuali, indiferent de naționalitate, oameni aparți-

nînd diferitelor clase și pături sociale, animați de sentimente naționale, patriotice. În numeroase întreprinderi din București, Ploiești, Reșița, Arad, Timișoara, Brașov, Constanța, Valea Jiului, Tîrgoviște, Sibiu, Galați și alte localități s-au desfășurat conflicte de muncă, greve și acțiuni de sabotare a mașinii de război fasciste. La sate au avut loc nenumărate acțiuni de împotrivire a țăranilor, de

Patriotic antihitlerist, din care făceau parte, alături de P.C.R., Frontul Plugurilor, Uniunea Patrioților, Partidul Socialist-Țărănesc, Madosz-ul și organizații locale ale Partidului Social-Democrat.

Creșterea mișcării de rezistență a poporului român, loviturile zdrobitoare date armatei fasciste în anii 1942—1943 de către coaliția antifascistă, a cărei forță fundamentală a fost Uniunea Sovietică, au

Muzeul de istorie a partidului comunist, a mișcării revoluționare și democratice din România. Aspect din sala în care este prezentată lupta antifascistă a poporului român în anii 1934—1940

refuz la ordinele de rechiziții, încorporări și concentrări. În rândurile Armatei române a crescut starea de spirit antihitleristă a militarilor. Din iunie 1941 pînă în iunie 1944 au fost judecați și condamnați de curțile marțiale, pentru dezertare și neprezentare la încorporare, concentrare sau mobilizare, 86 000 de oameni.

În vederea coalizării forțelor antifasciste, Partidul Comunist Român a stabilit legături și a început tratative cu reprezentanți ai partidelor social-democrat, național-țărănesc și național-liberal, cu reprezentanți ai armatei și ai cercurilor palatului.

Un puternic impuls a dat luptei antifasciste constituirea, în 1943, din inițiativa partidului comunist, a Frontului

contribuit la adîncirea crizei regimului militar-fascist din România. În aceste condiții, începînd cu a doua jumătate a anului 1943, Partidul Comunist Român și-a intensificat eforturile spre coalizarea tuturor forțelor politice interesate în răsturnarea dictaturii antonesciene și scoaterea țării din războiul hitlerist. În acest sens, se impunea tot mai stringent realizarea unității de acțiune a clasei muncitoare. În urma tratativelor purtate de reprezentanții Partidului Comunist Român cu reprezentanții Partidului Social-Democrat, în luna aprilie 1944 s-a realizat Frontul Unic Muncitoresc, care a devenit coloana vertebrală a unirii tuturor forțelor antihitleriste.

De o mare însemnătate pentru pregătirea actului de răsturnare a dictaturii militar-fasciste a reprezentat-o crearea,

de către Partidul Comunist Român, a unor formațiuni înarmate proprii ale clasei muncitoare în principalele întreprinderi din București, Valea Prahovei, Oltenia, Banat etc. În aceeași direcție se încadrează organizarea și acțiunile grupurilor de partizani din munții Banatului, de pe Valea Prahovei, din Maramureș și alte zone ale țării.

În primăvara și vara anului 1944 se intensifică tratativele purtate de P.C.R. cu reprezentanții celorlalte partide politice, ai palatului regal și cu ofițeri superiori din Armata română în vederea realizării unui larg front patriotic. După o serie de contacte, în noaptea de 13 spre 14 iunie 1944, într-o casă de pe Calea Moșilor din București, reprezentanții P.C.R., ai armatei și ai cercurilor palatului s-au întrunit într-o ședință conspirativă, în cadrul căreia a fost acceptat punctul de vedere al partidului comunist privind răsturnarea prin forță a dictaturii militaro-fasciste. În acest scop a fost constituit un Comitet militar, care, sub îndrumarea P.C.R., a elaborat planul militar al insurecției și a stabilit măsurile pentru traducerea lui în viață.

La 20 iunie 1944, după repetate refuzuri, Partidul Național-Țărănesc și Partidul Național-Liberal au acceptat încheierea unui acord cu Partidul Comunist Român și Partidul Social-Democrat. Astfel a

luat ființă, pe o platformă antifascistă și general-democratică, Blocul Național Democrat.

Realizarea unor alianțe politice largi, incluzând Partidul Comunist Român, Partidul Social-Democrat, principalele partide burgheze și cercurile palatului, a ridicat la luptă decisivă toate păturile populației pentru apărarea intereselor naționale fundamentale. Atingerea acestui obiectiv, urmărit cu perseverență, și cu tenacitate de către P.C.R., a reflectat justetea și spiritul creator al liniei sale politice și tactice, forța sa mobilizatoare, capacitatea sa organizatorică, a dovedit faptul că P.C.R. a fost realul organizator și conducător al luptei poporului român împotriva fascismului și a războiului, pentru libertatea și independența patriei. Îndelungata luptă dusă de Partidul Comunist Român a fost încununată de succes prin victoria insurecției din August 1944, care a marcat începutul revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă în România, rezultat al voinței întregului popor român, al unirii într-un front larg a tuturor forțelor antifasciste, democratice și patriotice.

Apreciind semnificația istorică a actului de la 23 August 1944, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, sublinia: „Declanșarea revoluției de eliberare socială

Manifestație organizată de Madosz împotriva acțiunilor statelor revizioniste, Cluj, 1939

Puneți-vă în fruntea luptei de eliberare și pentru pacea poporului Român
în cea mai nobilă clasă muncitoare din România și alina de acest fel comuniste
și prin luptă poate să le impună. Aceste cerințe imediate

Ziua de lucru de 8 ore!
Sporește imediată a salărilor pe măsura stăpenei;
Imediată demitralizare a întreprinderilor;
Asigurarea dreptului la liberă organzare sindicală și politică;
Liberarea tuturor celor a scrișului; a cunștului;
Eliberarea tuturor celor înch, sau internați pentru convingerile lor și
pentru lupta patriotică antihitleristă;
Autonomia și reorganizarea Asigărilor Sociale sub control muncitoresc;
Școala gratuită, spital gratuit, locuințe ieftine și hrană pentru toți;
58 milioane

Pe lângă aceste activități, în cadrul activității de luptă populară, este foarte important să se realizeze o bună cunoaștere a terenului, a populației, a forțelor armate și politice locale, a activității economice, culturale și politice a populației. În acest scop, este necesar să se realizeze o bună cunoaștere a terenului, a populației, a forțelor armate și politice locale, a activității economice, culturale și politice a populației. În acest scop, este necesar să se realizeze o bună cunoaștere a terenului, a populației, a forțelor armate și politice locale, a activității economice, culturale și politice a populației.

Pace imediată.

Răsturnarea guvernului: Antonescu, formarea unui guvern

național, din reprezentanții futuror forțelor antihitleriste.

izgonirea armatei hitleriste din țară, sabotarea și distrugerea mașinei de război germane!

Sprajinirea Armatei Roșii eliberatoare.

Alianță cu Uniunea Sovietelor, Anglia și Statele Unite.

Pentru o Românie liberă, democratică și independentă!

Trăiască 1 Mai, ziua de înfrățire în semnul păcii și de unire

a clasei muncitoare!

1 May 1944

FRONTUL UNIC MUNCITORESC

CITEȘTE !

...și dă-l mai

departe !

și națională din august 1944 a inaugurat o etapă nouă în istoria patriei, a deschis calea împlinirii idealurilor și năzuințelor

On souligne le fait qu'un côté important de l'activité du Parti Communiste Roumain dans les années 1933—1934 a été constitué par la lutte contre le fascisme et la guerre, pour la défense de l'indépendance et de la souveraineté du pays. Sont présentées les principales actions organisées par le Parti Communiste Roumain pour endamner les actes agressifs des Etats fascistes et révisionnistes, pour combattre l'ascension sur le plan intérieur du fascisme. En ce sens, le Parti Communiste Roumain a milité pour la réalisation du Front Populaire Antifasciste qui réunit, à côté de la classe ouvrière, toutes les catégories sociales, tous les partis et organisations démocratiques s'opposant au fascisme.

Dans les conditions de l'instauration de la dictature militaire-fasciste en Roumanie en septembre 1940 et de l'entrée forcée, le 22 juin 1941, dans la guerre hitlérienne contre l'Union Soviétique, le Parti Communiste Roumain a organisé le mouvement de résistance du peuple roumain, et a

de dreptate și libertate ale poporului român, a cuceririi depline a independenței și suveranității naționale, a afirmării României ca națiune liberă și demnă în rîndul națiunilor lumii. Înfăptuirea insurecției a marcat începutul unor ample mișcări sociale ale maselor largi ale poporului, în frunte cu clasa muncitoare, conduse de partidul comunist, pentru transformarea revoluționară a societății românești”¹¹.

¹ Arhiva Institutului de studii istorice și social-politice (în continuare Arhiva I.S.I.S.P.), cota Ab XIX-2, nr. inv. 841.

² Loc. cit., cota Ab XX-3.

³ Loc. cit., cota Ab XX-5.

⁴ „Scînteia”, anul VI, nr. 10—11 din 1 august 1936.

⁵ Arhiva I.S.I.S.P., cota Ab XX-3.

⁶ Loc. cit., cota Ab XX-3.

⁷ Loc. cit., cota A XXIII-9, inv. nr. 1030.

⁸ „Scînteia”, anul IX, nr. 21 din 26 iulie 1939

⁹ Ibidem.

¹⁰ Arhiva I.S.I.S.P., cota Ab XXV-2.

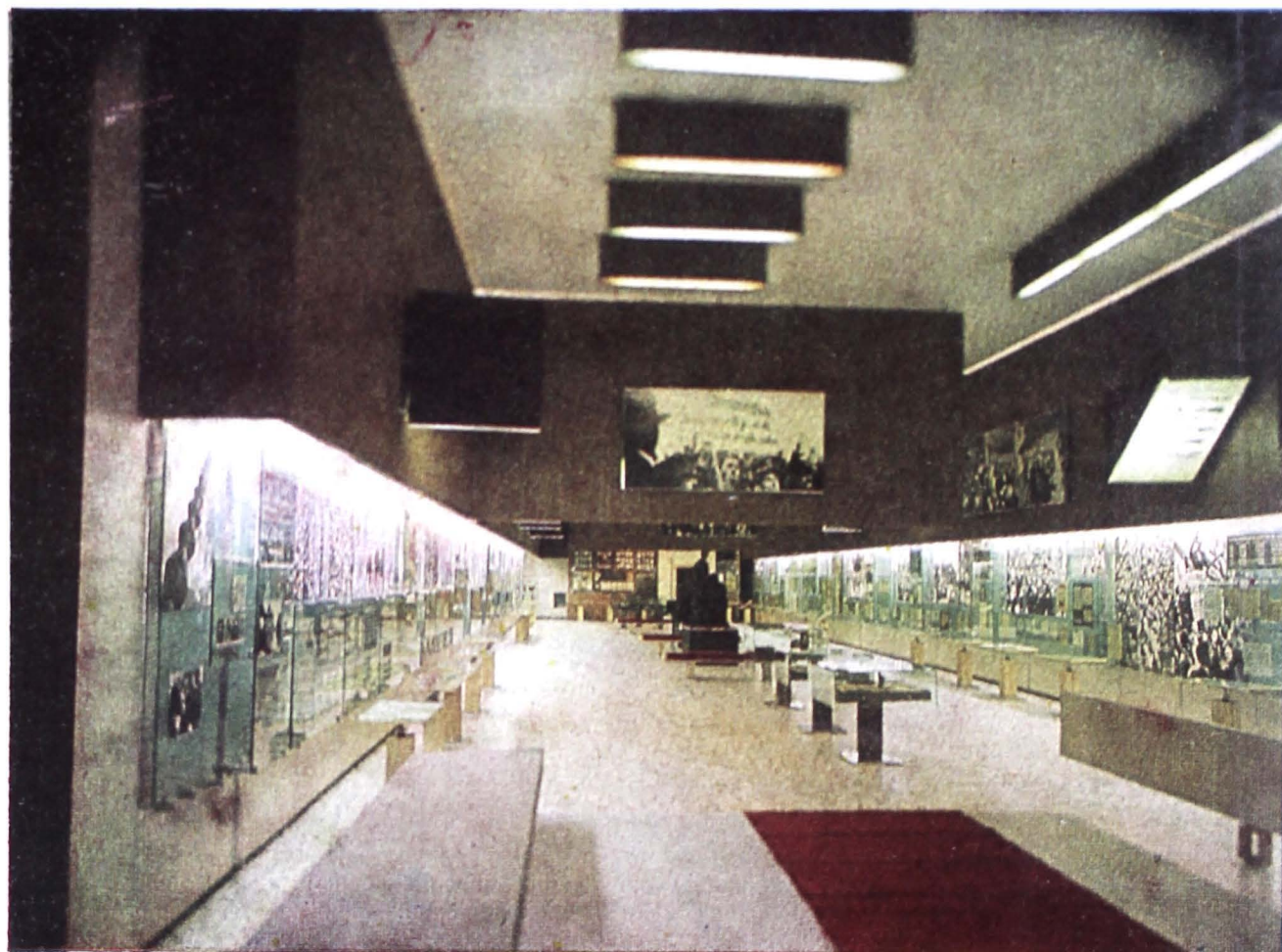
¹¹ Nicolae Ceaușescu, *Cuvîntare la adunarea festivă din Capitală organizată cu prilejul împlinirii a 35 de ani de la revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă*, în „Scinteia”, anul XLIX, nr. 11 509 din 23 august 1979.

MUZEUL
DE ISTORIE A
PARTIDULUI
COMUNIST,
A MIȘCĂRII
REVOLUȚIONARE
ȘI DEMOCRATICE
DIN ROMÂNIA

1

2

1. Glob lucrat de deținuții comu-
niști în închisoarea Doftana
2. Vedere generală din sala a VI-a
(1934—1940)
3. Imagine parțială a momentului
„23 August 1944”
4. Aspecte ale dezvoltării țării în
anii socialismului

